

Podklady pro výuku - 2. část

SPLBK_SPDS Specializace: Speciálně pedagogická diagnostika surdopedická (podzim 2013)

Středisko rané péče pro sluchově postižené Tamtam – Praha, Olomouc

- **Zákon č. 108/2006 Sb.** o sociálních službách ve znění pozdějších předpisů.
- Péče je poskytována rodinám s dětmi se sluchovým postižením či kombinovaným postižením od narození do 7 let věku, příp. neslyšícím rodičům se slyšícími dětmi raného věku v celé ČR.
- Jedná se o **službu sociální prevence** – cílem je sociální integrace rodiny a dítěte.

Speciálně pedagogická centra pro sluchově postižené v ČR

- Vyhláška č. 116/2011 Sb., kterou se mění **vyhláška č. 72/2005 Sb.** o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních.
- Poradenské služby jsou poskytovány v oblasti vzdělávání dětem, žákům a studentům se speciálními vzdělávacími potřebami, stejně tak jejich zákonným zástupcům a pedagogickým pracovníkům.
- Síť speciálně pedagogických center pro sluchově postižené v ČR
- **Standardní činnosti společné:** depistáž žáků se ZP, komplexní diagnostika, včasná intervence, krizová intervence, přímá práce s žákem, metodická činnost, zpracování IVP, kariérové poradenství,...
- **Standardní činnosti speciální:** budování a rozvoj komunikačních dovedností, orální komunikace, vizuálně motorická komunikace, kurzy ČZJ, nácvik odezírání, čtení s porozuměním, sluchová výchova, spolupráce s příslušným zdravot. zařízením, pracov. ORL a klinikou provádějící KI, nácvik činností pro audiometrické vyšetření,...

Analýza diagnostických a intervenčních nástrojů využívaných ve školských poradenských zařízeních:

Výsledky dotazníkového šetření, které bylo realizováno dr. Ivanou Slavíkovou v roce 2008 – 2010. Osloveno bylo 75 SPC, návratnost 47 dotazníků, z toho **7 SPC pro sluchově postižené**

(<http://www.nuv.cz/poradenstvi/studie>)

- *...,SPC pro sluchově postižené si stěžují na nedostatek diagnostických nástrojů vytvořených specificky pro sluchově postižené a navrhují převést např. Leiterovu škálu (LIPS – The Leither International Performance Scale) určenou k diagnostice intelektu u sluchově postižených od 3*

do 18 let. Zároveň uvádějí, že by **bylo třeba vytvářet další nástroje pro diagnostiku dětí a dospívajících se sluchovým postižením: Testy k určení poruch učení u sluchově postižených, Testy percepce a porozumění řeči, Testy ke zhodnocení slovní zásoby u sluchově postižených s diagnózou „praktická hluchota“, Úroveň čtenářských dovedností pro sluchově postižené s diagnózou „praktická hluchota“, Schopnost odezírání.“**

- U řady z užívaných nástrojů **nejsou splněna základní kritéria validity** (např. zastaralost nástroje, chybějící české normy atd.).
- Je různá kvalita vybavenosti adekvátními diagnostickými nástroji (zejména pak v oblasti diagnostiky inteligence, speciálních vzdělávacích potřeb atd.).
- **Nejsou k dispozici odpovídající diagnostické nástroje pro některé oblasti diagnostiky dětí, žáků a studentů** (např. nástroje pro diagnostiku poruch chování, **vývojové škály pro děti s různými typy zdravotního postižení**, nástroje pro strategie a styly učení atd.).
- Je potřebné posílit metodickou a vzdělávací podporu v oblasti diagnostiky a intervence a kontrolní mechanismy u výstupů z diagnostické práce.
- Je potřebné **zpřesnit kritéria pro diagnostiku speciálních vzdělávacích potřeb žáků** se zřetelem k efektivitě a finanční náročnosti jejich vzdělávání.

Hodnocení efektu užívané kompenzační pomůcky u dítěte:

Zhodnotit efekt dané kompenzační pomůcky a její přínos v oblasti vnímání mluvené řeči lze zejména u malých dětí poměrně obtížně.

- Obvykle se spoléháme na pozorování dítěte a jiné behaviorální metody – VRA, VPA, test Lingových zvuků, či vývojové škály,...
- Např. McDONELL, V. *Jednotná měřítka vývoje* (from Listen and Talk). Czech translation of Integrated Scales of Development from Listen Learn and Talk. N34335F ISS1 APR10 CZ.

Kromě vývojových škál a testů sluchové percepce se nejčastěji jedná o dotazníky vývoje komunikace, které vyplňují rodiče dětí ve spolupráci s odborníky:

- **ELF** - Early Listening Function
- **LittIEARS** Auditory Questionnaire Items
- **IT-MAIS** - Infant Toddler Meaningful Auditory Integration Scale

Doporučené zdroje:

<http://www.infanthearing.org/>, <http://successforkidswithhearingloss.com/>,
<http://www.ndcs.org.uk/>, <http://www.jcih.org/ExecSummFINAL.pdf>,
<http://ehdimeeting.org/2012/Schedule.cfm>